

Indholdsfortegnelse

Forord	9
Indledning	13
Det illusionsløse samfund	19
Den tomme kommunikations tidsalder	21
Mainstreamkulturens forfald	31
Fremtidens kommunikation	37
Opgør med den tomme kommunikation	39
Det kommunikative samfund	43
Intelligent kommunikation	57
Formidlingens etik	61
Digital identitet og biologisk kommunikation	69
Slut med målgrupper og segmenter	79
Personlig storytelling	83
Retronostalgi og nichetilbud	91
Co-creator	95
Opmærksomhedsøkonomi	99
Opmærksomhed som mangelvare	101
Det nye produkt: Kommunikationspotentialet	107
Version 2.0: Honorarprodukter	109
Fremtidens oplevelsessamfund	117
Danmark i oplevelsesøkonomien	119
Kreativ infrastruktur	125
Kultur og erhverv	129
Kulturinvesteringer kontra kulturstøtte	133
Kultur og idræt: Den evige krig	139
Det kommunikative samfund på godt og ondt	145
Al magt til de kendte	147
Isolation eller fællesskab	151
Efterskrift	157
Noter	161
Referencer	163

Forord

Denne bog har – som det så ofte er tilfældet med bøger – været et stykke tid undervejs. Men det skyldes måske ikke så meget den manglende plads i min kalender som den omstændighed, at det tager sin tid at forstå verden af i dag. Vi lever i et samfund under hastig forandring. Tæppet er ved at gå ned for det oplevelsessamfund, vi har kendt i mange år, og ind på scenen træder i stedet version 2.0 af oplevelsesøkonomien: *Det kommunikative samfund*.

Det betyder ikke, at vi er færdige med at hungre efter oplevelser. Tværtimod! Ethvert budskab, der kommunikerer til os, skal i fremtiden være en oplevelse, og det gælder uanset, om det kommer fra chefen, den lokale købmand eller en stor international filmproduktion. Men efterspørgslen vil ændre karakter. Der vil opstå en ny alliance mellem det kommercielle og det substantielle. Vi er ved at være trætte af glitrende indpakning og spektakulær iscenesættelse, der ikke skjuler andet end ophavsmandens trang til at tjene penge. Fremover vil vi, inden vi finder pengepungen frem, se nøje på, om et projekt, et produkt, en oplevelse eller en event kommunikerer stærke etiske budskaber og meningsfulde perspektiver, som vi kan bruge i arbejdet med at opbygge vores egen identitet.

I det kommunikative samfund er kommunikation samfundets 1. prioritet. Aldrig før har medier, teknologi og hele vores måde at kommunikere med hinanden på spillet så stor en rolle for menneskeheds udvikling, som tilfældet er i disse år. Aldrig før har menneskeheden været i stand til i så stort et omfang, som tilfældet er nu, at kommunikere

med hinanden på tværs af geografiske og kulturelle skel. Aldrig før er der blevet mailet, sms'et, podcastet, blogget, skrevet, udgivet og produceret så mange budskaber og informationer, som tilfældet er i dag – det meste af det desværre mere end ligeegyldigt. Og aldrig før har vi haft så store muligheder for at få en stor del af verdens befolkning hævet ud af analfabetismens og ”middelalderens” mørke ved hjælp af fantastiske kommunikationsværktøjer og -platforme, som tilfældet er nu.

Vi lever i en fascinerende, men for mange også kaotisk og skræmmende epoke, hvor alting ændrer sig med lynets hast. Med *Det store sceneskift* prøver jeg at skabe lidt orden i dette kaos, både for mig selv og forhåbentlig også for læseren. Det er en bog, der i et aktuelt og kritisk perspektiv behandler det, der er blevet mit livs store passion: Nemlig kommunikationen mellem mennesker.

Inden jeg begiver mig ud i en nærmere analyse af morgendagens kommunikative samfund, vil jeg gerne benytte lejligheden til at takke en lang række personer, som har inspireret og hjulpet mig i arbejdet med denne bog. Tak til de entusiastiske studerende på Beijings Internationale Universitet, China National Academy of Fine Arts, China Communication University of China og Chenddu University og til medarbejdere og studerende på ApEx, ExCITE og Institut for Kommunikation på Aalborg Universitet. Tak til medarbejdere og kursister ved Artlab. Tak til Finn Andersen, generalsekretær på Det Danske Kulturinstitut, Simon Drewsen Holmberg fra Det Danske Kulturinstitut i Riga og institutleder Erik Messerschmidt, Kulturinstitutet i Beijing, samt hans familie. Tak til leder af Brøndsted Centret, Gerda Tyrsted. Tak til Jens, Birgitte og unger og til min datter Renée. Tak til de politikere i ind- og udland, der interesserer sig for kreativitet og kultur – de ved selv, hvem de er. Tak til det utal af kulturelle ledere og kunstnere, der holder hjulene i gang i kulturbranchen, for deres daglige inspiration. Tak til de mange kloge, visionære erhvervsfolk og mediepersoner, der trods alt har set lyset. En særlig tak skal lyde til Rasmus Navntoft, uden hvis store patos, entusiasme og dedikerede professionalisme denne bog aldrig ville have set dagens lys.

Sidst, men ikke mindst, en stor tak til alle medarbejderne hos Have PR & Kommunikation, som hver dag kæmper for at formidle det store budskab om fremtidens kommunikation. Deres gå-på-mod og enorme viden er en uundværlig inspirationskilde i mit daglige arbejde. Vidensdeling må aldrig forfalde til blot at være et smart *buzz-word*. I det kommunikative samfund bliver vidensdeling tværtimod den altafgørende

primus motor, ikke blot for vores økonomis velbefindende, men også for fællesskabets og demokratiets. Som Niels Bohr engang sagde det, så er en ekspert en person, der inden for et afgrænset område, har begået alle tænkelige fejltagelser. At tage fejl er et uundgåeligt vilkår i bestræbelsen på at opnå ny viden. ”Den, der aldrig har lavet en fejl, har aldrig prøvet noget nyt”, sagde Einstein engang. Ekspertise og ufuldkommenhed hører nødvendigvis sammen. Vidensdeling betyder at generere ny viden i fællesskab og erkende sine egne begrænsninger. Det kommunikative samfund rummer med alle sine forunderlige kommunikationsværktøjer chancen for den ultimative vidensdeling og dermed for det ultimative fællesskab. Men det kræver, at vi bruger redskaberne med omtanke og sætter en visionær, humanistisk dagsorden. Sker det ikke, er der stor risiko for, at de ender med at blive brugt til det modsatte: Til at grave grøfterne mellem individer, nationer og kulturer endnu dybere.

Derfor er denne bog frem for alt tilegnet de millioner af kunstneriske og kreative sjæle verden over, der hver dag kæmper for en humanistisk og meningsfyldt verden. En verden, hvor kunsten og kreativiteten spiller den vigtige rolle som katalysator og inspirator for en samfundsudvikling funderet på tolerance, frisind og overskud!

Christian Have, København, august 2008